1854. N°.

LEYDSCHE COURANT

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

VRIJDAG, 6 JANUARIJ.

De Prijs der Courant is f 12, in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 5 Januarij.

Met Mei aanstaande zal het alhier garnizoen houdende 2de batt. van het 8ste reg. inf., onder bevel van den Majoor Gussenk'lo, naar Nijmegen marcheren, en worden afgelost door het 3de batt. van het regiment grenadiers en jagers, gekommandeerd door den Majoor du Moulin, komende van 's Gravenhage, zullende laatstgemeld batt. in de residentie worden vervangen door het 1ste batt. van genoemd reg., dat onder bevel van den Majoor Simons op dat tijdstip Delft zal verlaten.

— Het getal opgenomenen in het werkhuis, in de twee laatste dagen, is geweest als volgt:

4 Januarij 746 volwassenen, 288 kinderen, te zamen 1034.
5 » 791 » 295 » » 1086.

— De Staatsraad, Commissaris des Konings in Zuidholland heeft dezer dagen aan de Gemeente-besturen in die provincie eene circulaire gerigt, waarin zij worden uitgenoodigd, om de opheffing der kermis of jaarmarkt tot een punt van bepaalde overweging te maken. In die circulaire wordt o. a. aangemerkt, dat het meer en meer blijkbaar en algemeen erkend wordt, dat de instelling der kermissen of jaarmarkten niet meer in overeenstemming is met de tegenwoordige orde van zaken; dat zij al haar gewigt voor handel en nijverheid verloren hebben, en daarentegen aanleiding geven tot vele noodelooze geldverspillingen, en maar al te zeer tot losbandigheid en ontucht, zoodat de tijd schijnt te naderen, dat deze instelling, als verouderd en niet meer in overeenstemming met den geest des tijds, zal moeten vervallen. Vroeger, onder het bestaan der gilden, die als het ware een monopolie voor bijzondere takken der nijverheid medebragten, konden de vrije jaarmarkten als eene behoefte voor de ingezetenen aangemerkt worden, omdat zij hun de eenige gelegenheid aanboden, om zich gemakkelijk de voorwerpen aanteschaffen, die anders niet, of minder goed, of duurder, in de gemeente verkrijgbaar waren; maar die beschouwingen gelden thans niet meer, terwijl de vroegere knellende banden en belemmeringen van den handel en de nijverheid zijn vervallen en plaats gemaakt hebben voor eene vrije mededinging. Het uitstallen van koopwaren en van voortbrengselen der nijverheid op de jaarmarkten vermindert dan ook van jaar tot jaar, en daarentegen geven de kermissen in vele gemeenten schier uitsluitend aanleiding tot het opslaan van eenige kramen en uitstallingen van snoeperijen en dranken, of voor vermakelijkheden en vertooningen, maar vooral tot het meer dan gewoon bezoeken van herbergen en tapperijen. De gemeenten kunnen geen belang hebben bij den jaarlijkschen terugkeer van deze aanleiding tot noodelooze uitgaven voor velen, die daardoor aan de voorziening in de behoeften hunner gezinnen of betrekkingen vaak te kort komen.

Het is niet onbekend (dus wordt verder in de circulaire aangemerkt), dat het afschaffen der kermissen meermalen ter sprake gebragt, doch niet tot stand gekomen is, uithoofde van de nadeelen, of liever van de winstderving, welke sommige neringdoenden daardoor zouden lijden; maar als men nagaat, wie daarbij vooral in aanmerking komen, dan zal men veelal bevinden, dat het zijn de herbergiers, tappers en kroeghouders; en daar deze steeds vermeerderen, zoodat reeds meermalen de wensch is geuit, dat in het algemeen belang aan de plaatselijke besturen de magt worde toegekend, om hun getal te beperken, behoeft het wel geen betoog, dat, indien het algemeen belang der ingezetenen de opheffing der kermis in eene gemeente als wenschelijk doet beschouwen, de mogelijke winstderving voor deze neringdoenden geen overwegenden grond kan opleveren, om tot dien maatregel niet te besluiten. Hierbij komt nog, dat sedert eenigen tijd de vermenigvuldigde instelling van paarden- en vee-markten, de tentoonstellingen, op aansporing der Maatschappij van Landbouw gehouden, de vergaderingen der afdeelingen van die Maatschappij, de wedstrijden voor maaijers, ploegers, enz., die allen een nuttig doel hebben, tot verschillende meer of min talrijke vereenigingen aanleiding geven, welke, zoo al in eene mindere mate, dan toch ook op eene voor velen minder gevaarlijke wijze, op het debiet der genoemde neringdoenden een gunstigen invloed kunnen uitoefenen, en in vele gemeenten eene te gemoetkoming kunnen opleveren voor het verlies, hetwelk zij door het niet houden der kermis zouden kunnen lijden.

Voorts wenscht de Commissaris, dat de overweging van het afschaffen der kermis in den aanvang van het jaar zal geschieden, opdat degenen, wier bedrijven daarmede in verband staan, zulks tijdig weten, en alzoo in de gelegenheid zijn, om, zoo noodig, hunne inslagen en aangiften voor het patent daarnaar te regelen.

— In 1853 zijn voor de eerste maal zeebrieven uitgereikt aan 171 binnenslands gebouwde schepen, metende 20,148 lasten, en aan 12 buitenslands gebouwde schepen, metende 1585 lasten. Over 1852 waren zeebrieven uitgereikt aan 125 binnenslands en 14 buitenslands gebouwde schepen, metende 13,707 en 1225 lasten.

— Uit Haarlem wordt geschreven, dat er een min of meer belangrijke breuk ontdekt is aan een der pijpen van de Duin-waterleiding, welke even buiten die stad door het Spaaren zijn gelegd. Men arbeidt ijverig aan het stoppen van de opening, ten gevolge waarvan aldaar geheel het ijs is verdwenen. Men schijnt een gedeelte van het water te willen afdammen, om alzoo de plaats, alwaar het gebrek aanwezig is, te kunnen bereiken. — Gelukkig, dat het afnemen van het ijs in tijds is ontdekt, anders had men ligt, bij het druk verkeer op de bewuste plaats, belangrijke onheilen te betreuren gehad.

— Voor het krankzinnigen-gesticht Meerenberg bij Haarlem worden mannelijke en vrouwelijke ongehuwde bedienden gevraagd, van 30 à 40 jarigen leeftijd enz. Men geniet f 80 à f 120 met kost, inwoning enz. en moet zich in persoon met overlegging van getuigschriften aan het gesticht aanmelden.

— Op den Rijnspoorweg zijn in December vervoerd 26,593 personen en is f 58,541 ontvangen.

— Te Amersfoort heeft zich een geval van hondsdolheid vertoond; er waren reeds eenige honden gebeten.

— In den nacht van Zondag ll. heeft men ingebroken in de consistoriekamer der St. Stevenskerk van de Herv. gemeente te Nijmegen, en heeft de gecollecteerde gelden, ten bedrage van bijna f 40 gestolen. Men heeft ook de armenkas, waarin f 1000 was, willen openbreken, doch dat is mislukt.

— In Drenthe is zooveel sneeuw gevallen, dat de rijtuigen er in blijven steken; vooral is dit het geval in de nabijheid van Assen, waar eene menigte menschen aan het werk zijn om de sneeuw op te ruimen. Ook in Duitschland en België ondervindt de gemeenschap op de wegen zelfs op de spoorwegen, grooten hinder door de menigvuldig gevallen sneeuw.

— De landman, zoo schrijft men uit Groningen, verblijdt zich over het thans heerschende vriezend weder voor de te veld staande wintergranen. Het anders te weelderig voortgroeijen wordt hierdoor tegengehouden. De vruchtbaarheid der akkers kan tot latere dagen rusten, om alzoo met het aanstaande voorjaar meer kracht bij te zetten tot de gunstige ontwikkeling der tegen al te strenge koude met een digt sneeuwkleed bedekte graanplanten. Reeds drie achtereenvolgende korenoogsten bevond men, dat het koren slechts middelmatig, of minder nog had opgeleverd. De voorafgegane winters waren bijna zonder vorst geweest. De korenplant werd dan gedurende den geheelen winter gevoed, en gevolgelijk de voedingskracht des akkers zoodanig verminderd, dat zij later niet voldoende was, om de plant tot flinke halmen te doen overgaan.

— De Paters Redemptoristen hebben te 's Hertogenbosch het gebouw der Societeit de Unie met den tuin gekocht, om er een klooster te stichten. Eenigen dier Paters zullen zoo lang in een bijzonder huis, dat gehuurd is, hun verblijf houden.

— Uit Weenen meldt men, dat en thans iemand uit Holland, tegen entreegeld, proeven geeft van zijn schaatsenrijderstalent op een der vijvers aldaar.

'S GRAVENHAGE, 5 Januarij.

Het gerucht loopt, dat de Heer van Heemstra, Commissaris des Konings in de Provincie Utrecht met de portefeuille van het Departement der Herv. Eeredienst zal worden belast.

— Gisteren is in het hôtel Paulez aangekomen eene Commissie uit den Raad der stad Amsterdam, die de eer gehad heeft om het geschenk in zilver namens die stad aan HH. KK. HH. Prins en Prinses Hendrik aan te bieden. De Commissie is met zeer veel welwillendheid bij hen ontvangen en heeft de eer gehad aan het middagmaal bij HH. KK. HH. deel te nemen.

— De Minister van Marine zal Vrijdag geen gehoor verleenen.

ROTTERDAM, 3 Januarij.

De diligence van van Gend en Loos welke anders in den vroegen avond van Utrecht alhier aankomt, is heden nacht omstreeks 12 ure op 's Gravenweg nabij Kralingen omgeslagen en op het ijs gestort, waarbij alleen de diligence eenigzins beschadigd is; de passagiers, de conducteur en de voerman waren met den schrik vrijgekomen.

UTRECHT, 4 Januarij.

Eergisteren avond werd onze Stad en Hoogeschool in den diepsten rouw gedompeld; en weldra zal zij het geheele Vaderland en diens Protestantsche Kerk met de gansche geleerde Wereld in hare zoo regtmatige droefheid zien deelen. Want den 2den dezer ontsliep, na eene korte, zeer hevige ziekte van weinige dagen, in zijn 60ste levensjaar, Herman Johan Royaards, Doctor en Hoogleeraar der Godgeleerdheid aan deze Hoogeschool, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, Commandeur der Orde van de Eikenkroon, mitsgaders, tot aan de ontbinding dier instelling, Lid van het Koninklijke Nederlandsche Instituut van Kunsten en Wetenschappen, enz. Maar geene vergankelijke eeretitels vereerden hem zoo zeer, als de zeldzame gaven van zijn verstand en hart, als zijne uitgebreide geleerdheid en onvermoeid werkzame ijver en liefde voor de Christelijke Kerk, aan wier belangen hij al de krachten van zijn leven, ten einde toe, bleef wijden.

Te Utrecht, den 3den October 1794 geboren, leide hij zich aldaar van jongs aan op alles toe, wat hem voor de dienst der wetenschappen en bijzonder der kerk vormen en voorbereiden kon. Als student, was hij niet slechts de kweekeling van zijn' onvergetelijken vader, den Hoogleeraar Hermannus Royaards, en diens Godgeleerde ambtgenooten, maar inzonderheid ook van den vermaarden van Heusde, wiens geest men in waarheid zeggen mogt, dat op hem was overgegaan. Intusschen handhaafde hij, aan niemand verslaafd, zoo op het gebied der Geschiedenis en der Godgeleerdheid, als op elk ander veld van wetenschap, steeds zijne eigene zelfstandigheid en onafhankelijkheid.

Den 12den Maart 1818, werd zijn, met hoogen lof bekroonde, akademische studietijd door de openlijke verdediging besloten van een voortreffelijk, doctoraal proefschrift over *Paulus tweeden brief aan de Corinthiers en des Apostels, daarin blijkbare inborst en wijze van spreken.* — Daarop volgde weldra de ruim vierjarige, hoogst getrouwe bediening van het Leeraarambt in de gemeente van Meerkerk. Gereed staande om deze, hem steeds dierbaar geblevene standplaats met die van Schiedam te verwisselen, zag hij zich, eerst als ambtgenoot en weldra als opvolger van zijn' beroemden Vader, naar Utrecht geroepen. Daar aanvaardde hij, den 20sten Junij 1823, met eene voortreffelijke inwijdings-rede, die bij allen onverdeelde goedkeuring vond, het Hoogleeraarambt in de Faculteit der Godgeleerdheid.

Dit ambt zagen wij den edelen man, gedurende den langen loop van dertig en een half jaar, met nooit verflaauwden ijver bekleeden; terwijl hij zich meer bijzonder belastte met het onderwijs der Christelijke Zedeleer en der Kerkgeschiedenis met hare aangrenzende vakken. Want hij verzuimde geene gelegenheid en schroomde geene moeite, om zijne leerlingen tot de kennis van alles, wat met deze laatste in verband stond, in te leiden. Zeldzame vlugheid en scherpzinnigheid van geest en vernuft vereenigden zich met diepe en veelzijdige geleerdheid om hem, als Voorganger en Leidsman der akademische Jongelingschap, een' zeer hoogen rang te verzekeren. — En niet minder bevond hij zich geheel op zijne plaats, zoo dikwijls hij, als Akademieprediker, voor de Gemeente optrad. Dan schenen uit den rijk begaafden geest en het Christelijk gemoed woorden en zaken den Redenaar, als een' milden stroom, toe te vloeijen. Kundigen bewonderden het, hoe hij aan de gewoonste onderwerpen nieuwheid, aan de moeijelijkste licht wist bij te zetten; terwijl ook de eenvoudigste Christenen door den gemoedelijken ernst zijner Evangelische vermaningen en raadgevingen zich gesticht gevoelden.

Niemand voorzeker zal ook tegenspreken, als wij zeggen, dat onze dierbare vriend Royaards onder de vruchtbaarste, gelukkigste, hoogst geschatte schrijvers van ons land, en van onzen tijd gerangschikt moet worden. Bovenal heeft hij, bij tijdgenoot en nakomelingschap, zich onvergankelijken roem verworven door eene reeks van schriften over de algemeene vaderlandsche Kerkhistorie, waarin zich overal van Heusde's wijsgeerige geest gelukkig vereenigt met eigene, geleerde navorsching der verborgenste bronnen. Als voorstander der Christelijke Kerk en als handhaver van de belangen der, thans zoo fel bestredene, uit- en inlandsche Protestantsche Gemeenten, betoonde hij zich steeds even ijverig, als gematigd, even kloekmoedig, als voorzigtig. Want niet zijn eigen' roem zocht hij, maar dien van Christus zijnen Heer, wiens Geest in hem leefde en werkte.

Het hartelijke en kinderlijke geloof aan den Heiland maakte hem, onder grievende verliezen, kalm en onderworpen, en deed hem zijne eigene zwakheid niet vergeten, onder voorspoed en toejuiching. Veel goeds en groots heeft hij voor Kerk en Wetenschap gewerkt. Dan, hoe groote roem ook zijne aardsche loopbaan bekroonde, geene eere schatte hij zoo hoog, als die om een Christen te zijn en Gods weldadige bedoelingen met de Kerk van onzen Heer ten dienste te mogen staan.

Doch om eenigzins naar waarde te kunnen schetsen, hoe onuitsprekelijk veel Kerk en Vaderland door den dood van onzen voortreffelijken Royaards verloren heeft, zou men meerdere welsprekendheid en een minder diep getroffen hart moeten hebben, dan de Steller van dit berigt, die meer dan dertig jaren, in de naauwste ambtsbetrekking met hem vereenigd was, en die door zijn diep betreurd henengaan, zich van een' Ambtgenoot beroofd ziet, door wien hij gehoopt had lang overleefd te zullen worden. — De Vader der lichten trooste Weduwe en Kinderen, trooste Kerk en Vaderland! (*Utr. C.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 2 Januarij.

Londen bevat thans met Greenwich en de overige voorsteden eene bevolking van 2,350,000 zielen; het 22ste gedeelte daarvan, namelijk omtrent 100,000, zijn in armengestichten opgenomen.

— Te Birmingham zijn op eene tentoonstelling van huisdieren een haan en eene hen van Bramah's ras verkocht voor 120 £ of ƒ 1,440 Ned.

— Donderdag avond is te Bradford een hevige brand uitgebroken in een onlangs nieuw gebouwd en 5 verdiepingen hoog pand, van de Heeren Berwick Brothers, handelaars in wollen stoffen. Het hoofdgebouw is geheel door de vlammen vernield en de gezamenlijke schade aan koopwaren, wordt op 33,000 £ begroot. Ook hebben de eigenaars of huurders van sommige naburige pakhuizen veel verloren, minder door de vlammen dan door de onbesuisdheid waarmede de omstanders, met het doel om te bergen, de goederen vernield of bedorven hebben.

— Zooals het arbeidsvolk te Preston in zijn besluit om den arbeid in de katoenfabrieken niet dan tegen een verhoogd loon te hervatten, geschraagd wordt door geldelijke ondersteuning van elders werkzame arbeidslieden, is nu ook onder de fabrikanten in Lancashire de algemeene afspraak gemaakt om die te Preston bij te staan, ten einde deze niet in de noodzakelijkheid zouden komen, zich door hun werkvolk de wet laten stellen.

— Terwijl hier te lande de cholera door de winterkoude is gestuit, is zij volgens de jongste officiele opgaven, te Dundee, te Glasgow en elders in Schotland verergerd niettegenstaande de vorst. Dit was aldaar ook in 1848 waargenomen. Men ziet hierin een bewijs dat de cholera in Schotland inheemsch is geworden.

— Thans is men ook, met aanvankelijk goed gevolg, begonnen de rivier Dee door kunstmatige vischfokking met zalm te bevolken. Het is de eerste maal dat, op het voorbeeld van Frankrijk, Schotland en Ierland, die bewerking in Engeland in het groot wordt toegepast.

— De regeringen der Australische kolonien besteden veel geld om de landverhuizing derwaarts te bevorderen, inzonderheid de overkomst van vrouwen, daar het getal dezer in Australie nog veel kleiner is dan dat der mannen. De regering van Vandiemensland heeft thans de noodige fondsen ter beschikking van het Gouvernement des moederlands gesteld om drie honderd vrouwen uit de arme Schetland-eilanden naar die kolonie over te brengen; met aanbod van meerdere fondsen voor het geval dat er nog meer dan dat getal vrouwen voor de landverhuizing te vinden mogt zijn.

— Men weet dat in Engeland eene maatschappij, de *Eastern Archipelago Company* gevormd is voor het delven van steenkolen op Laboan en elders in den Oost-Indischen Archipel. In de jongste berigten uit Laboan, van den 15den October ll., leest men dat de Luitenant-Gouverneur dezer Britsche nederzetting met eenen Hoofdofficier der Britsche marine eenen togt hadden gedaan naar de kolenmijnen dier maatschappij op Borneo, en zich van de belangrijkheid dier mijnen hadden overtuigd. Zij bevonden de kolenlagen, naar gemeld wordt, veel rijker dan zij verwacht hadden, zijnde er onlangs nog eene nieuwe laag ontdekt van meer dan 50 voet dikte.

BELGIE.

Een meisje had een zeer fraai horologie gevonden, en deed zorgvuldige pogingen om den eigenaar te ontdekken, 't geen haar gelukte. Toen zij het hem teruggaf, gaf deze, die rijk en edelmoedig was, haar onmiddelijk duizend francs, veel meer dan de waarde van het teruggegeven voorwerp.

— Behalve ontelbare weldaden met zijne schatten aan Luxemburg reeds gedaan, heeft de Heer F. Nicolaï weder 214,000 fr. vastgesteld, waarvan de renten moeten worden verdeeld tusschen de armenkassen van Arlon, Bastenge, Bouillon, Houffalise, Vielsalm, Laroche, Marche, Neufchâteau, St. Hubert en Virton.

— Men gaat in de prov. Luxemburg voort om een fellen oorlog tegen de wolven te voeren. De jagers van Pont d'Oye en van Nobressart, hebben er verleden week drie gedood.

— Ter gelegenheid der Kersmisfeesten hebben de gebroeders Brunin, varkensslagters te Hoey (Huy) een varken van Engelsch ras geslagt dat 210 Ned. ℔ woog. Dit merkwaardig beest was pas 14 maanden oud. Het spek was ongeveer 2 palmen dik.

FRANKRIJK.

PARIJS, 3 Januarij.

Verleden week is er in het kwartier François I, in de Champs-Elysées in de straat Jean-Goujon No. 1 eene aanzienlijke diefstal gepleegd. De Prinses Galitzen geboren Gravin Ferierska, zou verhuizen naar het hotel van Saxen Coburg, in de straat St. Honoré, werwaarts zij gedurende den dag haren inboedel had laten overbrengen. Des avonds ten 7 ure bevond zij hare diamanten te hebben vergeten en zond terstond eenen dienaar met last om die uit de lade eener commode in de slaapkamer te halen, maar deze kwam terug zonder iets te hebben gevonden.

De Prinses ging er nu zelve heen en liet den Commissaris van Policie halen, uit wiens onderzoek echter alleen bleek dat de kamer sedert het vertrek der Prinses open was gelaten, dat dus de toegang voor ieder vrij was geweest, maar dat de eerlijkheid van de dienstboden in het hotel nooit verdacht was geweest.

Een der juweelkistjes bevatte onder anderen 3 esmerauden grooter dan duiven-eijeren, een andere 3 enkele groote diamanten met 8 daarbij behoorende

spelden, een en ander ter waarde van ruim 50,000 francs. Tot nog toe is men den dief niet op het spoor kunnen komen.

— De *Moniteur* bevat het volgende: Thans is de dijk van Cherbourg geheel voltooid, na 70 jaren wachtens en 41 jaren arbeidens.

Die dijk is ontworpen door den beroemden Vauban; hij is 3700 ellen lang, en rijst meer dan 20 ellen boven den bodem der zee. Twee duizend kunstmatig zamengestelde blokken, elk van 20 kubiek ellen, en 44,000 Ned. ℔ wegende, beschermen de grondslagen der buitenhoofden tegen de golven. De 21 laatste jaren, in welke aan dit bewonderenswaardig werk gearbeid is, zijn uitsluitend besteed tot het bouwen van den gemetselden muur, die zich 10 en een half el verheft boven het peil van laag getijde, en van den voet der hoofden van de beide uithoeken van twee der forten. De voor dit werk uitgegeven sommen van 1783 tot den aanvang dezes jaars zullen 67,300,000 francs bedragen.

Eene voor de scheepvaart vroeger hoogst gevaarlijke baai levert alzoo thans eene veilige wijkplaats op voor de grootste schepen in de hevigste stormen; en Frankrijks vloten zouden er des noods beschutting vinden tegen de zee en tegen den vijand; tevens is het eene schuilplaats voor de handelsscheepvaart van alle volkeren.

SPANJE.

MADRID, 24 December.

Gisteren avond is onder voorzitting der Koningin Ministerraad gehouden, waarin besloten is dat de tegenwoordige omstandigheden eene doortastende staatkunde vorderden en dat men met spoed zou handelen. Er zal dan ook heden of uiterlijk morgen een buitengewone Ministerraad onder voorzitting van H. M. worden gehouden en daarop zal eene reeks van zeer krachtige maatregelen volgen. Ongelukkig is het zeer te vreezen dat het liberale regeringsbeginsel daarbij afbreuk zal lijden en dat de voorstanders der constitutionele staatsinrigting zullen worden gegriefd. Onder die maatregelen zal, naar men verzekert, de sluiting der wetgevende zitting van het jaar 1854 behooren, eenige Generaals, die de Regering heimelijk tegenwerken, zullen van het Hof worden verwijderd en meer andere dergelijke maatregelen moeten voorgenomen zijn. Dat de wetgevende zitting voor dit jaar zal gesloten worden, is minder zeker dan dat de Senaat, zoo als hij thans is zamengesteld en ingerigt, niet weder zal bijeenkomen. Er zal een gansch andere Senaat worden zamengesteld, zoo men niet nog verder gaat; met andere woorden, de staatsinstellingen zullen, althans in den vorm, veranderingen ondergaan. Bij het departement van finantien wordt ijverig gearbeid aan eene herziening onzer tariefwetgeving in een zeer liberalen geest.

SARDINIE.

TURYN, 30 December.

De Kamer der Afgevaardigden heeft aan het Ministerie een eerste votum van vertrouwen geschonken, door de Regering te magtigen de belastingen te heffen tot Maart, daar de begrooting voor 1854 nog niet is goedgekeurd. In dezelfde zitting heeft de Kamer het ontwerp adres van antwoord op de troonrede aangenomen. Men verwacht ook de aanneming van het adres van antwoord van den Senaat. — De Regering blijft met krachtigen tred den weg van eene wijze, liberale en tevens gematigde staatkunde bewandelen.

BEIJEREN.

MUNCHEN, 1 Januarij.

De Koning heeft onder zijne bescherming en die van de Koningin, eene hoofdvereeniging opgerigt tot bevordering van weldadige doeleinden in het gansche rijk, onder den naam van St. Johannes-vereeniging. De Koning is daartoe vooral genoopt door de overtuiging dat het noodig is de krachten en middelen der bijzondere weldadigheid, die zich dikwerf al te zeer verdeelen, onderling te doen zamenwerken, zullende daarbij echter geen inbreuk mogen worden gemaakt op de taak en de regten der wettelijke armenzorg. De Koning heeft aan de vereeniging uit eigen fondsen eene som van 30,000 fl. gegeven alsmede de regten van zedelijke ligchamen.

HAMBURG.

2 Januarij.

Als een bewijs van toenemenden bloei der reederijen alhier diene, dat in 1853 het getal der alhier te huis behoorende zeeschepen van 369 tot 404 geklommen is, terwijl het in 1841 slechts 193 bedroeg. Deze 193 schepen hadden een gemiddelden inhoud van 82 commercielasten, terwijl geen dezer 200 commercielasten mat; thans is de gemiddelde inhoud der 404 schepen 400 commercielasten, terwijl 28 meer dan 200 commercielasten meten.

— Uit Baden wordt gemeld, dat de pogingen der Ultramontaansche partij aldaar, om petitien te teekenen, waarbij de Groothertog verzocht wordt de eischen der Geestelijkheid in te willigen, geheel mislukt zijn.

ZWITSERLAND.

Het meer van Genève heeft thans zulk eenen lagen waterstand, als men zich niet herinneren kan dien ooit gezien te hebben. Op de diepste plaatsen vertoonen zich een aantal zandbanken en eilandjes. Indien dit koude en droge weer blijft aanhouden, zal men dit uitgebreide meer bijna droogvoets kunnen doorgaan. Er worden dagelijks vele oude wapenen, munten, enz. op den bodem gevonden.

— Bij het aanleggen der spoorwegen hier te lande, was reeds de zwarigheid geopperd, dat de benoodigde steenkolen uit Frankrijk of van elders met vele kosten zouden moeten gehaald worden. Deze zwarigheid is nu uit den weg geruimd, doordien men er in geslaagd is kolenmijnen te ontdekken, door welke volkomen in de behoefte der spoorwegen kan worden voorzien. Ter bearbeiding hebben zich reeds eenige maatschappijen gevormd, die binnen kort hiermede eenen aanvang zullen maken.

TURKYE.

Omtrent de land- en zeemagt van dit land, ontleenen wij het volgende uit een te Groningen bij J. Römelingh de Jonge, pas uitgekomen boekje, getiteld: *De Turken, hunne geschiedenis, Godsdienst- en Staatsinrigting, hunne zeden en gebruiken, een Handboekje voor iedereen, die in de geschiedenis van deze onze dagen belang stelt*, naar het Hoogduitsch met 9 vignetten, waarin men voor 50 centen een overzigt vindt van de geschiedenis, staatsinrigting, godsdienst, zeden en gebruiken en krijgsmagt van dit volk.

De strijdkrachten van Turkye omvatten: 1°. het gewone staande leger, nisam; 2°. de reserve, redif; 3°. de kontingenten der hulptroepen; 4°. de irreguliere troepen. Het eigenlijke leger bestaat uit zes korpsen, ordon, onder bevel van een Veldmaarschalk, maschir, in vredestijd zijn hunne hoofdkwartieren te Skutari, Konstantinopel, Monastir, Damaskus en Bagdad. Ieder ordon telt twee divisiën onder het bevel van een ferik, Divisie-Generaal. Elke divisie heeft twee brigaden, onder livas of Brigade-Generaals. De geheele ordon omvat 11 regimenten, 6 voetvolk, 4 ruiterij en 1 artillerie. Behalve de 6 ordons zijn er drie gedetacheerde korpsen: eene brigade op het eiland Kreta, bestaande uit 4000 man geregelde, 3000 tot 3500 ongeregelde troepen en 600 kanonniers, te zamen 8060 man; eene brigade in Tripoli van 4000 man, en eene brigade in Tunis van dezelfde sterkte: gezamenlijk 16,000 man voetvolk en ruiterij. De onder de bevelen van den Grootmeester der artillerie staande korpsen zijn insgelijks van de ordons afgezonderd. Zij bestaan 1°. uit het hoofdcorps artillerie, 4 regimenten, een reserve-regiment en drie regimenten, die in de verschillende vestingen des rijks verstrooid liggen, langs de zeeengten, in Servie, langs den Donau, in den Archipel en op de kusten van Klein-Azie en de Zwarte Zee. 2°. Uit de brigade genie van 2 regimenten, ieder sterk 800 man.

De reserve of redif vormt eene tweede leger, op gelijken voet als de nisam ingerigt. Elk jaar worden de redifs voor eene maand naar het hoofdkwartier van den ordon, waartoe zij behooren, opgeroepen, om aan de groote manoeuvres deel te nemen. Gedurende dezen tijd trekken de soldaten de garnizoenssoldij en hun rantsoen aan levensmiddelen. — De hulptroepen bestaan uit de kontingenten, welke de cijnspligtige provinciën en sommige landschappen, die tot hiertoe aan de militaire verpligting niet onderworpen waren, in geval van een oorlog voor de Porte op de been zouden moeten brengen. Men schat hun getal tusschen de 105 en 110,000 man. De ongeregelde troepen bevatten: 1°. de kavas of gensdarmerie te voet, de seymens, gensdarmerie te paard, en de soubachi's of landmilitie, te zamen 30,000 man; 2°. de Tartaren van Dobrodja en Klein-Azie, ongeveer 5000 man; 3°. de Hongaarsche en Poolsche vrijwilligers, 2000 man; 4°. de Muzelmansche vrijwilligers, volgens de matigste berekening 50,000 man. Zoo mag men deze gezamenlijke magt op 500,000 man berekenen.

De vloot telt thans 2 driedekkers van 120 tot 130 stukken, 4 tweedekkers van 74 tot 90; 10 fregatten van 40 tot 60, 6 korvetten van 22 tot 26, 12 brikken van 12 tot 20, 16 gewapende schoeners enz. met 4 tot 12 kanonnen, 6 stoomfregatten van 400 tot 800 paardenkracht, 12 korvetten en kleinere vaartuigen, gezamenlijk 70 krijgschepen. De bemanning bedraagt bij de 32,000 matrozen, deels tot stuur, deels tot bediening van het geschut. Buitendien heeft men een regiment mariniers (barie alai) van 4000 man, onder opperbevel van een Brigade-Generaal, dat, niet ingescheept, in 't arsenaal gekazerneerd ligt. De staf van de marine is zamengesteld uit: den Capudan-Pacha, Groot-Admiraal en Minister van Oorlog; 5 Admiraals, van wie drie in werkelijke dienst, den Kommandant der vloot, Capudana of Chef van het eskader, en den Haven-Admiraal, liman reïsi; 3 Vice-Admiraals, bahrilivaci, den Vice-Admiraal der vloot (patrona), den Directeur der marine-werkplaatsen, iplikane mudiri, en den Directeur der zeeschool; 7 Schouts-bij-Nacht.

STADS-BERIGTEN.

Burgerlijke Stand.

Van den 29 December 1853 tot en met den 4 Januarij 1854.

BEVALLEN: G. Schoondergang, geb. van Heesch, D. — S. Vernet, Z. — J. van Galen, geb. Brakel, D. — D. Nieboer, geb. Koster, Z. — J. van Duuren, geb. Chaudron, Z. — M. Seuter, geb. van der Loo, D. — S. A. Oesterman, geb. Kuyt, D. — M. J. van Engelenburg, geb. van Embden, Z. — E. P. M. Steenstraten, geb. van Heusen, D. — J. Sierat, geb. van der Weyden, D. — M. Zwarts, D. — C. van den Bosch, geb. van Lieshout, D. — E. H. van Egmont, geb. Kuyters, Z. — F. C. van der Steen, geb. Diepenbach, Z. — C. Bac, geb. Verbaarschot, Z. — C. Heusen, geb. de Wolff, D. levenl. — C. M. Laman, geb. Oudshoorn, D. — J. van der Velden, geb. Tiloo, Z. — M. C. Vroom, geb. Hartevelt, D. — D. Schön, geb. de Planque, D. — J. van Dijk, geb. de Keyzer, D. — W. J. Doore, geb. Aniba, Z. — J. P. Luykenaar, geb. Laman, Z. — J. C. Kroonbergs, geb. Opgenend, D. — W. Bonte, geb. Nagelsmit, D. — J. de Baas, geb. de Haan, D. — J. Oudshoorn, geb. Regeer, Z.

GEHUWD: Geene.

OVERLEDEN: A. M. Kuyper, geb. van Stokkum, 81 j. — C. C. Hussert, Z. 12 m. — L. P. van der Walle, 46 j. — J. T. van Geer den Oosterlingh, geb. Pa-

..., 74 j. — M. E. Quaadgras, geb. van Dijk, 65 j. — J. A. Francken, 46 j. — J. van der Linden, 62 j. — E. Kasteelen, geb. Werk, 69 j. — D. Dubbeldeman, D., 6 d. — E. Mieremet, D., 4 j. en 6 m. — J. Wysman, geb. Koolloos, 71 j. — J. Korenhof, 78 j. — L. Smit, D., 10 m. — F. Teervinkel, Z., 16 m. — M. H. E. Schoondergang, D., 17 m. — M. Flippo, D., 15 w. — H. van der Wallen, 81 j. — J. van den Berg, 79 j. — P. H. C. Lardé, 55 j. — L. de Vrind, 58 j.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS, —

Gezien eene missive van Dijkgraaf en Hoogheemraden van Rijnland van heden;

Brengen, ter voorkoming van ongelukken, ter kennis van de ingezetenen, dat de verhooging van Rijnlands boezemwater en de veel gevallen sneeuw, het noodzakelijk maken, dat met de spuijing door de Katwijksche sluizen wordt aangevangen, hetgeen *op morgen* zal geschieden.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

LEYDEN, 5 *Januarij* 1854. VAN LIMBURG STIRUM,

De Secretaris v. PUTTKAMMER.

Nationale Militie.

Ligting van het Jaar 1854. — Oproeping tot de Inschrijving.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN, gezien hebbende art. 51, 52, 53, 56, 57, 60 tot 68, en 168 der wet van den 8sten Januarij 1817, alsmede art. 5 der wet, van den 27sten April 1820; —

Brengen bij deze ter kennis van de Ingezetenen dezer Gemeente, alsmede van hen, die vroeger onder de Gemeenten Oegstgeest, Leyderdorp en Soeterwoude woonachtig zijn geweest, doch, volgens de laatstelijk opgenomen grensscheiding, tot het gebied dezer Gemeente zijn overgegaan, dat de inschrijving voor de ligting der Nationale Militie van dit jaar geschieden moet voor hen, die geboren zijn in het jaar 1835.

Dat alle Ingezetenen zonder onderscheid, welke redenen tot vrijstelling van de dienst zij ook zouden mogen hebben, en of zij tegenwoordig of afwezend of al dan niet in *Militaire dienst* zijn, verpligt zijn zich te doen inschrijven; dat Ouders, Voogden of Bloedverwanten, in dezen, voor hunne naastbestaanden of pupillen, mitsgaders Regenten van publieke Gestichten, voor de onder hun beheer staanden, de belangen moeten behartigen, door de bij de wet gevorderde opgave te doen, en daarvoor verantwoordelijk zijn.

Dat onder de Ingezetenen ten deze ook worden gerekend de vreemdelingen, die den zetel van hun vermogen of hun verblijf in het Koningrijk zijn komen vestigen, gelijk zij, even als de Inboorlingen, verpligt zijn mede te werken tot de gemeenschappelijke verdediging van den Staat, welke hun veiligheid en bescherming verleent.

En roepen dien ten gevolge op, alle de in de termen vallende Ingezetenen, om te compareren in een der vertrekken van het Raadhuis:

Op Dingsdag den 10 Januarij 1854.

Des voormiddags van 10 tot 3 ure, de bewoners van Wijk 1, 2 en 3.

En die van het buiten territoir der Gemeente.

Op Woensdag den 11 Januarij 1854.

Des voormiddags van 10 tot 3 ure, de bewoners van Wijk 4 en 5.

Op Donderdag den 12 Januarij 1854.

Des voormiddags van 10 tot 3 ure, de bewoners van Wijk 6.

Op Vrijdag den 13 Januarij 1854.

Des voormiddags van 10 tot 3 ure, de bewoners van Wijk 7 en 8.

Vermanende Burgemeester en Wethouders voornoemd wel uitdrukkelijk de belanghebbenden, zich, door getrouwelijk op te komen, vrij te waren tegen de nadeelige gevolgen, welke uit nalatigheid in deze onvermijdelijk zouden voortvloeijen, de boven opgegevene tijdsbepaling in het oog te houden, en bij de inschrijving zich te voorzien van hunne geboorte acte, alsmede schriftelijk op te geven hunne woonplaatsen, en het wijk en nummer hunner huizen, ten einde hierdoor voor te komen de onaangenaamheden, welke voor de ingeschrevenen volgen moet uit eene verkeerde spelling van den naam of een abuis in de opgaven der woonplaatsen, — waardoor dikwijls de ingeschrevenen te vergeefs worden gezocht bij oproepingen, welke voor hun wezenlijk belang gedaan worden. Zullende er, van heden af, ter Secretarie gevaceerd worden ter afgifte der geboorte-acten voor diegenen, welke binnen deze Gemeente zijn geboren, 's morgens van 10 tot 3 ure.

En zal deze door aanplakking en plaatsing in de Leydsche Courant worden afgekondigd.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

LEYDEN, 2 Januarij 1854. VAN LIMBURG STIRUM.

De Secretaris v. PUTTKAMMER.

En is hiervan afkondiging geschied waar het behoort den 2 Januarij 1854.

Burgemeester en Wethouders der Gemeente Leyden

VAN LIMBURG STIRUM.

De Secretaris v. PUTTKAMMER.

222ste Staats-Loterij.

Trekking der Tweede Klasse.

3de Trekking. No. 11907 een prijs van 20,000. Nos. 477, 5820, 11792 en 16167 ieder een prijs van *f* 1,000.

4de — No. 17054 een prijs van *f* 1,000.

ADVERTENTIEN.

Heden overleed ten mijnen Huize, in den ouderdom van ruim 78 jaren, na een langdurig en smartelijk lijden, JANSJE VAN DER BERG.

Een en zeventig jaren diende zij mijne Ouders en mij met voorbeeldelooze liefde, ijver en trouw, was eene ware Vriendin voor mijne overledene Echtgenoote gedurende haar gansche leven en werd, door allen die haar kenden, geacht en bemind om hare braafheid en nederigheid; hare nagedachtenis zal dan ook door mij en mijne Kinderen steeds in eere worden gehouden.

LEYDEN, 1 Januarij 1854. P. J. BURGERSDIJK.

Heden overleed ten onzen Huize, na een snel toegenomen verval van krachten, onze geliefde en hooggeachte Vader en Behuwd-Vader, de Heer JAN ZANDIJK, in den ouderdom van 75 jaren.

J. ZANDIJK,

AMERSFOORT, 2 Januarij 1854. C. W. ZANDIJK, geb. VAN BEEK.

Algemeene Kennisgeving.

Onze geliefde Tante Jonkvrouwe JOHANNA SARA MEERMAN VAN DER GOES, is na een langdurig en smartelijk lijden den 3den Januarij 1854, te *Utrecht* overleden.

Mr. C. W. HUBRECHT,

4 Januarij 1854. J. A. P. HUBRECHT, MEERMAN VAN DER GOES.

Eenige Kennisgeving.

Voor de vele blijken van belangstelling, hun bij de geboorte hunner Dochter geworden, betuigen de Ondergeteekenden hunnen welmeenenden dank.

H. T. DE BLAAUW,

LEYDEN, 4 Januarij 1854. M. A. DE BLAAUW, geb. TAK.

SCHEIDING VAN TAFEL EN BED.

Blijkens Vonnis der Arrondissements-Regtbank te *Leyden*, van dato den Negenentwintigsten November 1800 drie en vijftig, is tusschen den Heer MAURITS SCHAALJE, *Ontvanger der Directe Belastingen* te *Soeterwoude*, wonende te *Leyderdorp*, en zijne Echtgenoote HENDRIKA VAN LANGEVELD, op beider verzoek, uitgesproken **Scheiding van Tafel en Bed.**

De Procureur voor de Verzoekers geoccupeerd hebbende,

P. K. DOEFF.

VEREENIGING VAN DEN H. VINCENTIUS A PAULO.

De Commissie der Loterij brengt ter kennis, dat de **VERLOTING** zal plaats hebben in het Hôtel *De Gouden Zon* op Donderdag den 12den Januarij e. k. des morgens ten 11 ure, terwijl de te verloten Voorwerpen **gratis** ter bezigtiging zullen zijn tentoongesteld op Zondag den 8sten Januarij van 12 tot 3 uur en *drie* volgende dagen van 11 tot 3 uur, tot welke bezigtiging de Commissie iedereen vriendelijk uitnoodigt. — De Prijzen zullen op Vrijdag den 13den van 11 tot 2 uur kunnen worden afgehaald.

Namens de Commissie,

N. L. SANDERS.

Een HEER, die over dag zijn werk buitenshuis heeft, vraagt eene vrije **Kamer met Kost, Inwoning,** enz. Brieven *franco* met opgave van prijs onder Letter **K.** bij den Boekhandelaar C. C. VAN DER HOEK, Breedestraat alhier.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG, 4 Januarij.

	Laagst koers.	Hoogst koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld à 2½ pCt.	62	62 [illegible]	62 [illegible]
Dito Certificaten . . . . " 3 "	74	74 [illegible]	74 [illegible]
Dito dito . . . . " 4 "	92 [illegible]	93 [illegible]	93
Amortisatie Syndicaat . . . " 3½ "	—	—	—
Handelmaatschappij . . . . " 4½ "	—	—	—
O. I. Leening . . . . " 4 "	92 [illegible]	—	—
Dito Holl. Spoorweg . . . " 4½ "	—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg . . " 4½ "	101	—	—
FRANKRIJK, Certif. . . . . . " 3 "	66 [illegible]	—	—
Dito dito . . . . " 4½ "	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816 " 5 "	105 [illegible]	—	—
Dito dito 1828 en 1829 . . " 5 "	104 [illegible]	104 [illegible]	104 [illegible]
Cert. bij dito 1831 en 1833 " 5 "	96	—	—
Dito 1840 . . . . " 4 "	89 [illegible]	89 [illegible]	89 [illegible]
Dito bij STIEGLITZ & Co. . " 4 "	87 [illegible]	87 [illegible]	87 [illegible]
Dito dito Nieuwe . . . . " 4 "	87 [illegible]	87 [illegible]	—
Inschrijving in Assign. . . . " 6 "	71	—	—
Certificaten van dito . . . . " 6 "	—	—	—
POLEN, Aandeelen 1835 . . fl. 500 *f*	156	156½	—
Dito Obligatiën . . . . . . " 4 "	—	—	—
SPANJE, Obligatiën . . . . . à 1 pCt.	20 [illegible]	21	20 [illegible]
Dito Obligatiën . . . . . . " 3 "	—	—	—
Dito Binnenl. à 6 m. . . . " 3 "	40	40 [illegible]	40 [illegible]
Bewijzen Coupons	4 [illegible]	4 [illegible]	[illegible]
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll. . " 5 "	—	—	—
Dito . . . . " "	—	104	101
Dito Metall. . . . . " 5 "	74 [illegible]	75 [illegible]	—
Dito Nieuwe . . . . " 5 "	89 [illegible]	90 [illegible]	89 [illegible]
Dito 1847 . . . . " 2½ "	38	38 [illegible]	—
BELGIE, Banq. . . . . " 2½ "	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD . . . . " 2½ "	50 [illegible]	—	—
BRAZILIE, 1824 . . . . " 5 "	96 [illegible]	—	—
PORTUGAL, te Londen . . . . " 3 "	36 [illegible]	36 [illegible]	36 [illegible]
Dito dito . . . . " 4 "	—	—	—
PERU . . . . " 4½ "	62 [illegible]	62 [illegible]	62 [illegible]
VENEZUELA . . . . " 3½ "	29 [illegible]	30	—
MEXICO . . . . " 3 "	22 [illegible]	23 [illegible]	—
AMERIKA, Bankactiën	—	—	—

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt. Prolongatie 3 3/4 pCt. Wissel-Disconto 3.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.